

Melyik külföldi búzából lehet a legjobb kenyeret sütni?

Kísérletek a Szegedi Sütőipari Vállalatnál

1963-ra meg kell honosítani olyan külföldi, nagy terméshozamú búzafajták termesztését hazánkban, amelyek minősége is hasonló az acélos, nagy sikértartalmú, de viszonylag keveset termő magyar búzafajtákhoz. E feladat megvalósításához több helyen megindult a kísérletezés a sütőipari üzemekben: melyik külföldi gabonafajtából lehet a legjobb minőségű lisztet, illetve kenyeret és péksüteményt előállítani. A feladat végrehajtására a központi irányító szerv öt tájegységre osztotta fel az országot: Budapest, Miskolc, Debrecen, Szombathely és Szeged városok kijelölésével. Ezekben a városokban a sütőipari üzemek a hozzájuk tartozó tájegységen termesztett külföldi gabona felhasználását kísérlézik ki. Így például a Szegedi Sütőipari Vállalatnál Csongrád és Békés megye kísérleti állami gazdaságaiban és termelőszövetkezeiben termesztett gabonafajtákból és a szegedi malomokban őrölt lisztből sütik a kísérleti kenyeret, péksüteményt.

Érdekes tapasztalatok

A Szegedi Sütőipari Vállalat az országban elsőként már szeptemberben megkezdte a kísérleti sütéseket kétfajta szövet búzából, a Bezostája és a Szkoroszelka, valamint az olasz Autonomia. Prudoktore és San Pastore búzafajtákkal. A szövet Bezostája búza a vártól is sokkal jobb eredményt mutatott a kísérletek során. A sütőipari szakemberek szerint tulajdonságai emlékeztetnek a régi, igazi, jó minőségű acélos magyar búzafajtákra. Így a Bezostája búzából az egy hónapig tartó kísérletek során kitűnő kenyeret és péksüteményeket sütöttek minden keverék nélkül. Kielegítőnek bizonyult az olasz Autonomia búzafajta minősége, ellenben a Prudoktore és a San Pastore kísérleti sütései azt bizonyították, hogy ezek a fajták csak nagyarányú keveréssel használhatók fel egyelőre, mert jelenleg még a jobb minőségű búzából készült liszt minőségét is lerontják.

A fogyasztók is elégedettek

A kísérleti sütések, amelyek egy hónapig tartottak a Szegedi Sütőipari Vállalatnál, sok hasznos tapasztalatot nyújtottak a sütőipari, de a mezőgazdasági szakembereknek is. A kísérleti gabonából készített kenyereket az üzletekben forgalomba is hozták és jó minőségükre jellemző, hogy azokban a boltokban, ahol ezeket a kenyereket árusították, a vevők elismeréssel nyilatkoztak a kenyér minőségéről.

Az eredmények azért is öröndeteseek, mert a Bezostája búzafajta igen nagy terméshozamú, holdanként átlagosan 35–40 mázsa termést is el lehet érni vele, míg a régi magyar búzafajták holdankénti átlagtermése 8–10 mázsa csupán. Más előnye is van még a külföldi búzafajtáknak a magyar búzával szemben, mégpedig az, hogy jobban bírják az idő viszonyosságait, erősebb a száruk és ezért megfelelőbbek nagyüzemi termesztésre, s így a gépi aratásra.

Februárban folytatják a munkát

A kísérletek első szakaszának befejeztével nem ért véget a kísérletsorozat. Az első szakaszban ugyanis teljesen friss, nem pihentett gabonából őröltek, majd sütöttek kenyeret. Január, február hónapban újabb kísérleteket végeznek, most már pihentetett gabonával. Közzétudomású, hogy általában a pihentetett gabonák jó tulajdonságai fokozódnak, minőségük javul. Amennyiben országosan befejeződnének a kísérletek, a központi

szerv irányításával tapasztalatcserére jönnek össze a tájegységek sütőipari üzeminek szakemberei. Itt, ezen a tanácskozáson döntenek majd el, hogy a következő évben melyik tájegységen, milyen

új külföldi gabonafajtát honosítanak meg, természetesen azt a fajtát, amelyikből a sütőipari üzemek a legjobb ízű, kívánt minőségű kenyeret és péksüteményt tudják előállítani.

Átköltözték új üzemházukba a szövetkezeti cipészek

Emelkedik a termelékenység — Újabb gépeket szereznek be Háromszorosára nő az export — Megmaradtak a városi felvevő fiókok

A Szegedi Cipész Kisipari Szövetkezet több száz dolgozója és számos részlege befejezte átköltözését az új üzemházba. A kezdeti zökkenőktől kezdve, már most megmutatkoznak azok az előnyök, melyek a szövetkezet előtt állnak a korszerű, 7 millió forintos, többszintes épületben. A vezetőség óvatosságszerűen, a termelékenység mintegy 12 százalékkal emelkedik ugyanazon profil mellett, s ez a következő adottságoknak köszönhető.

A világos munkatermekben a termelési folyamatok lépcsőzetesen, szintről szintre, üzemszerűen, folyamatosan folytatódnak. A cipőfőlépés készítését több, rész munkára lehetett bontani, tökéletesebb szalagrendszert vezethettek be. Az eddig szétszórt részlegek, mint a Lengyel utcai központi javító részleg és más műhelyek összpontosításával tervszerűbben termelhetnek. Például, ha a nagykonfekciós részlegben valami munkakiadás van, felszabadul egyik vagy másik dolgozó — akár néhány órára is, ami gyakran megtörténik —, nem költözik be időközben, mert átköltözik a javító részlegbe. Ennek másik haszna még, hogy a javításokat gyorsabban végezhetik a lakosságnak. Tervszerűbb a műszaki irányítás, nagyobb a dolgozók kényelme. A régebbi, Szikra utcai üzemházban pl. olyan szorosan voltak, hogy

gyakran egymást akadályozták a munkában.

Újabb gyártmányok

A munkakörülmények javítását még tovább kívánja növelni a vezetőség. Új gépek beszerzését határozták el, s e célra mintegy 250 ezer forintot költenek. Bukkoló, orvanyolós, snittvágó, snittnyomó, felsőbőr egalizáló, kantprész, kalapáló, sarokszegő- és bimzológépet szereznek be a többi között. Ezeknek nagy részét egy új profil: az eddig nem gyártott női cipők készítésének bevezetésénél használják majd fel. A szövetkezet, melyben eddig kizárólag csak férficsizmákat és férficipőket gyártottak, jövőre bevezeti a női cipő szalagot is s e célból további szakmai képzést indít.

Jövőre a termelékenység emelkedése, az új gépek beszerzése révén azonos létszámmal 3 millió forinttal nagyobb termelést ütemeztek be. Ezért vállalta bátran a szövetkezet, hogy 1962-ben az idei tízezer párral szemben 30 ezer pár férficipőt gyárt exportra. E tervszámában már meg is egyeztek a TANIMPEX, Cipőipari Kereskedelmi Vállalattal. A külföldi piac biztosítása céljából 40 új modell terveztek, ebből mintegy 30-at külföldön mutatott be a külke-

reskedelmi vállalat és tíz fazonra kapott eddig megrendelést a cipész ksz.

A felszabadult helyiségeket hasznosítják

A cipész szövetkezet központosítása tehát befejeződött. A városban a lakosság kényelme végett azonban megmaradtak az összes felvevő fiókok, ahol egy-két dolgozót hagytak a gyorsjavításokra, vagy apróbb javításokra. A felvevő fiókok mellett felszabaduló üzemrészeken helyén a Lengyel utcában a mérlegkészítő szövetkezet, a Szikra utcában a Szegedi Orvostudományi Egyetem központi javító részlege, az orthopéd műhelyben a női szabó szövetkezet kalapos részlege és a műköszőrűsök, míg a központi iroda egy részében a kisipari szövetkezetek jogi tanácsadószolgálatát nyer elhelyezték.

Két problémája van még a szövetkezetnek: az egyik, hogy a termelékenység tovább emelése érdekében mihamarabb megvalósulhasson a gépesített anyagmozgatás. A másik probléma, hogy az egyébként korszerű munkavédelmi berendezések közül berendezések közül hiányzanak az egyedi porlészívó gépek. Ezt az ipar egyelőre nem gyártja, azonban ezen maguk a szövetkezet dolgozói segítenek: házilag készítik el a berendezést. Természetesen ennek beszerzésére csak később kerülhet sor.

Több ezer embert foglalkoztat Szegeden a 7-es — a Dugonics tér és Dorozsma között közlekedő — villamosjáraton bevezetett új utazórendszer. A vélemények megoszlanak, van akinek tetszik, hogy a bérlettel rendelkezők

az első kocsi, a fizető utasok pedig a hátsó kocsi, ahol helyezkedhetnek el, és ugyanakkor szabályozták a fel- és leszállást is; az előbbi a két szélső perronon, az utóbbi pedig a középén történik. Ezt a körülményt a villamos oldalán elhelyezett táblák adják tudtára az utazók közönségnek. Viszont többben kifogásolják az új rendszert és ezzel kapcsolatosan számos levél is érkezett szervenkesztőségünknek. Balázs Antal, a Textilművek dolgozója például felveti: »A Dugonics téren megállapítottam egy alkalommal, hogy például az első kocsiból nyolc, a másodikból pedig 23-an szálltak ki. Ez azt mutatja, hogy amíg a hátsó kocsi teljesen el van foglaltva, az első kocsi üres ülőhelyek is voltak. Véleményem szerint ez nem teszi kényelmesebbé az utazást, sőt így kényelmetlenebb...» Másik leveiről arról panaszkodik, hogy: »Sokan képtelenek a tömegben keresztültörni magukat, hogy a megengedett helyen szálljanak le.« Az idősebb emberek érdekében és előrelátóan szól Alacs Margit nyugalmazott tanítóné: »A pótkocsiban sokszor elviselhetetlen túlműltus keletkezik a zsúfoltság miatt, bizony mi öregek félünk ettől, és tartózkodunk az utazástól.«

A Szegedi Közlekedési Vállalat szakembereivel próba utazásokat végeztünk a 7-es villamonon. Az új rendszer bevezetése óta valóban adódtak nehéz helyzetek, különösen az első napokban. Eppen ezért az úgynevezett »egy kalauzos rendszert« tulajdonképpen be sem vezették, mert a kísérlet első napjától kezdődően mindkét kocsi üres volt. Ahhoz, hogy csökkentett személyzettel közlekedjenek a villamosok, előzetes próba szükséges, hogy a gyakorlatban győződjön meg annak helyességéről.

Ennek érdekében vezették be azt, hogy a bérletesek az első, a fizetőutaskok pedig a hátsó kocsiba szálljanak: ebben az esetben a bérletet a kocsi vezetőnek mutatják

fel az utasok a felszállásnál és nem szükséges kalauz. Azonban mivel időnként jóval több a fizető utas, kiadtak egy rendelkezést, mely szerint »szűfoltás esetén az első kocsi is felszállhat a fizető utasok.« Ezt sajnos nem mindegyik kalauz tartotta be, — ezért adódtak a jogos kifogások. Azonkívül ugyancsak szűfoltás esetén azt is megengedik, hogy a felszállóhelyen szálljanak le. Tehát lényegében jelenleg gyökeres változásról nincs szó, csupán kísérletről.

Kétségtelen, hogy az utasok áramlását helyesen szabályozzák a fel- és leszállóhelyek megjelölésével. Szegeden ez szokatlan, különösen azért, mert vannak emberek, akik szinte már évek hosszú sora óta ragaszkodnak ahhoz, hogy például az első perronon álljanak; így szokták meg. Viszont sokszor az azonos fel-leszállóhelyen tumultusok keletkeznek, amelyek lassítják az utazási időt. Ha e szabályozással megállapítást csak másodpercek takarítanak meg, akkor egy-egy vonalon ebből percek adódnak, vagyis rövidíteni lehet a villamosjáratok időt; ez hasznos. Jelenleg úgy néz ki, hogy a bérletesek — mivel azok mindkét kocsiba szállhatnak — előnyösebb helyzetben vannak, mint a fizető utasok, ezért nem biztos, hogy a rendszer ilyen tekintetben beválik. Lehetőség, hogy az ebből fakadó egykalauzos megoldást csak Kiskundorozsma és a Belvárosi temető között tudják megvalósítani; ez is költségmegtakarítást jelenthet.

A kísérlet ez év végéig tart, ez idő alatt is az utasforgalmat rugalmasan oldják meg és majd később döntenek, hogy az új rendszertől mit valósítanak meg a gyakorlatban.

M. T.

Ismerjük meg második öt éves tervünket

36 milliárd mezőgazdasági beruházásokra
A nagyüzemi gazdaságok anyagi alapjainak megteremtése — 1,8 millió sertés és 8,4 millió baromfi-férőhely — 260 ezer vagonnyi magtár és góré épül a második öt éves tervben

A mezőgazdasági állami szektorban a beruházási politika abból indul ki, hogy

az állami gazdaságok már stabilizálódott termelésnek színvonalát lényegesen tovább kell emelni, s ehhez biztosítani kell az anyagi bázist. A következő években az egész mezőgazdaságban belül a növénytermesztés fejlődik gyorsabban, s ennek felel meg a beruházások szerkezete is, az állami gazdaságokban viszont a beruházások elsődlegesen az állattenyésztés fejlesztését segítik. Ezt indokolja — s indokolta már az idén is — a hússzállítás javításának feladata, továbbá az is, hogy az állami gazdaságok korszerű, nagyüzemi növénytermesztése lényegében már megalapozott.

A mezőgazdasági beruházások általános irányelve, hogy a rendelkezésre álló összegeket azokra a legfontosabb területekre kell koncentrálni, ahol megtérülésük a leggyorsabb és a legzsidóságosabb. Ennek jegyében fordítottuk át év alatt a növénytermesztés fejlesztésére kerekén 20 milliárd forintot. Az összegnek több mint a feléből új traktorokat, talajművelő és betakarító gépeket kap a mezőgazdaság, s ezzel

A növénytermesztésben megkésztetődik a gépi munka mennyisége

A terméshozamok egyik legfontosabb eszköze, az öntözéses gazdálkodásnak a fejlesztésére 2,3 milliárd forintot irányozt elő a terv. Jelentős építkezések is szolgálják majd a növénytermesztés céljait. Hatvan ezer vagon termény elhelyezésére alkalmas magtár, csaknem 200 000 vagonnyi kukoricagóré és 14 000 vagon kapacitású magtisztító épül. Az öt éves tervben

befejeződik a »hibrid program«, az idén épült hibridkukorica-gyáron kívül még egy épül,

s így meglesz a teljes kapacitás az 1965-re előirányzott hibridkukorica-terület vetőmagjának biztosítására. A pillangós takarmányok minél célstörűbb értékesítésére több lucernalisztgyártó üzem épül.

A kertészeti üzemágak többek között 110 000 holdnyi gyümölcs- és 70 000–80 000 hold szőlőtelepítéssel bővülnek. A területnővelést az eddigiektől gyorsabban ütemben követik az úgynevezett járulékos beruházások: csak az állami gazdaságokban 36 000–40 000 hektoliter kapacitású szőlőfeldolgozó üzem épül, többek között Vaskúton és Szekszárdon 1500 vagonnyi

gyümölcs elhelyezésére építenek tárolókat.

Az állattenyésztés céljait szolgáló beruházásokra, elsősorban istállóépítkezésekre a terv kerekén 8,5 milliárd forintot irányozt elő.

Legnagyobb számban a sertések és baromfi száma építenek új férőhelyeket,

egyrészt mert ezek az épületek viszonylag olcsóbbak, másrészt, mert a szövetkezetek sertés- és baromfi-hizlalással növelhetik a leggyorsabban mind a hústermelést, mind saját jövedelmüket. Ezek az építkezések a második öt éves terv végére lényegében megoldják a termelőszövetkezetek közös sertés- és baromfiállományának lényegében nagyüzemi színvonalú elhelyezését.

a közös szarvasmarha-állomány megfelelő elhelyezésének befejezése

azonban áthúzódnak a harmadik öt éves terv idejére. Öt év alatt a sertések részére mintegy 1,8 millió, a baromfi részére mintegy 8,4 millió férőhely épül, ebből a termelőszövetkezetekben 1,6, illetve 7,5 millió. Az állami és szövetkezeti baromfikeltetők kapacitása több mint háromszorosára nő, 1965-ben már 123 millió naposcsibát keltenek gépi

úton. Emellett gondoskodik a terv a szarvasmarhatenyésztés fejlesztésének anyagi alapjairól is: 3,1 milliárd forintos költséggel mintegy 150 000 tehén és 350 ezer növendékmarha elhelyezésére épülnek istállók, döntő többségében a termelőszövetkezetekben.

A második öt éves terv idején több új jellegű, az eddigiektől korszerűbb istállótípust alakítanak ki. A nagyüzemi jellegű biztosítja az is, hogy 100 férőhelyesnél kisebb tehénistállót, 300-asnál kisebb sertéshizlaldát és 10 000-esnél kisebb csibenevelőt egyáltalán nem építenek, de

kísérletek történnek majd az épületek gépesítésének gazdaságos megoldására,

az állattenyésztői munka termelékenyebbé tételére is. Az állattenyésztés beruházásai között jelentős összeggel szerepel a takarmánygyártás fejlesztése: ennek során felépül a Phylaxia koncentrátumokat gyártó premixüzeme, három új állati fehérje üzem épül, néhány régebbi pedig kibővíti, s

kialakul a takarmánykeverőknek az egész országot átfogó hálózata,

A második öt éves terv végül tekintélyes összegeket biztosít a mezőgazdasági szakoktatás fejlesztésére. A Gödöllői Agrártudományi Egyetemet, a Debreceni, a Keszthelyi és a Magyaróvári Mezőgazdasági Akadémiát új tanszéki, laboratóriumi és kollégiumi épületekkel bővíti, s jelentős beruházást kapnak a közép- és felsőfokú technikumok is. Mindezt biztosítja az anyagi feltételeket a mezőgazdaság további fejlődéséhez növekvő számban szükséges szakemberek képzéséhez.